

cara viuen» (p. 57). «El camí segueix fins an es Puig Caragolí que té més de 900 mc., i domina tot es comellar de *Deià*, i baixa per Ses Cases de sa Neu, i els *Escaierats*, a sa Coma d'en Sureda» (p. 84).

ETIM. Com que l'àrabig és evident i ja coneguda,⁵ no en vàrem parlar en el vol. I. De *dīyāc* 'llogarets', plural de *dājāa*, que ha donat *aldea*; en àrab també se n'ha usat alguna altra forma de plural (*dājāt*), però aquell sembla ser la més coneguda i d'ús més durable segons Lane: i Dozy la cita en l'arcaic glossari del Be-¹⁰ laḏorī i en dóna alguna altra cita en lletra àrabig (II, 16); fou també la forma hispànica (*RMa*, 505, s. v. *ortus*).

Es tracta d'una etimologia indiscutible i temps ha ben coneguda i establerta (*E. T. C.* I, 270.37); i ja Quad-¹⁵ rado: «de l'àrab *deya* 'cortijo'»¹ (*Conquista de Mallorca*, p. 435). Era, doncs, inadmissible la sortida d'*AlcM*, de veure-hi un nom romà en -ANUM, derivat de *Didius*; de més a més, no hi ha noms en -ANUM a les Illes, fora d'uns escassos en -ent, amb imela àr-²⁰ biga (cf. supra el que he aclarit s. v. *Calvià*); i aquest *Didius* és un nom rar i suspecte, sense família.

HOMÒNIM. Un *Deià* menorquí, prop de Mercadal i Migjorn Gran (*Masc.* 7H1, *E. T. C.* I, 271.479); és on hi ha una *Canessia de Deià*, amb vestigis de ba-²⁵ sílca cristiana (*BDLC* VIII) i d'altres habitatges, que expliquen el nom de 'aldees' que li donaren els moros.

¹ El posar-ho sense -s ni accent pot ser mera inadvertència. Potser no perquè pensés que així com *qalca* 'castell' desplaçà l'accent en *Alcalà*, a causa³⁰ del *ain*, hi podia haver en *Deià* una accentuació semblant; però això fóra sense precedents en *dājāa* > *aldea*, i el plural torna supèrflua aquesta suposició.

DEIXOTTA

Possessió del terme de Sant Joan de Sineu (Mallorca).

PRON. MOD.: *dəšóttə*, oït per JCor. a Sant Joan de Sineu.

DOC. ANT. En el mapa del Cardenal Despuig de 1784 figura com a *Dexota*, i Mascaró escriu *Deixotte*.

ETIM. És un NL d'aspecte força estrany. Es podria pensar com a ètmon en un mossarabisme mallorquí del català *dissabte* amb pronunciació morisca *di-⁴⁵šābte* > *dišóttə* > *dəšóttə*. Tot i que la proposta que fem és fonèticament convincent té un cantó obscur en l'aspecte semàntic, atès que no sembla massa comú anomenar una possessió amb el nom d'un dia de la setmana; però altrament fóra inexplicable, i aques-⁵⁰ tes *tt* geminades, pron. extraordinària, és reveladora. J. F. C.

DELFLIA

Ja ben explicat per M-Lübke (*BDC* XI, 31) i Aebis-⁵⁵ cher (*Top.*, 87), com a derivat en -ANUM del NP II. DELPHIUS.

Delgada, *Paret(s)* ~ o *Delgades*, ermita prop de La Selva del Camp [*Parietes delgadas* a. 994] del ll. PA-⁶⁰

RIETES DELICATAS, cat. ant. *delgat* 'prim'; aquí, potser en el sentit de 'fi, d'artitzada construcció', Montoliu, *BDC* III, 61; *DECat* III, 58a22-31.

Delloners (Saorra), V. *Lledoners*

DELLUI

Vall, estany i pleta, afluent per l'esquerra del riu de Sant Nicolau, a la Vall de Boí (Alta Ribagorça) (XIII, 192).

ETIM. Com diu Coromines (*TVBoí* I, 14) sembla venir d'un compost basc OTE-ILI '(indret) de l'argelaga' > *Odellui* > *Adellui amb dissimilació > *Dellui*, i amb eliminació de la *a*-, presa per la preposició locati-^{va}. ILI és la coneguda variant hipocorística del basc IRI 'poble', com en el compost paral·lel *Odelló* < OTE-ILI-ON (veg. aquest article). Aquí, en canvi, amb -ōr, el conegut sufix de la toponímica ibero-basca; per més que no tinguem notícia que *Dellui* vagi ser poblat sinó de cabanes de pastors: potser ILI en sentit generalitzat fins a 'paratge, rodalia'. J. F. C.

DEMETGE, Riu ~

Riuet que travessa el terme de Berga, afluent, per la banda dreta, del Llobregat. Neix al vessant oriental del coll de la creu de Campllong i desemboca aigua amunt de Sant Quirze de Pedret.

PRON. POP.: *riū dəmégə* (1963).

ETIM. No és pas un riu de *Metge* < *MEDICU* com escriuen a Berga i en d'altres localitats veïnes, sinó que és tracta de riu *Demetge* (< *Domestge*) < *DOMESTI-^{cu}* 'mans, submis', etimologia que s'explica per la naturalesa mateixa del riu, que és veritablement 'mans' per contrast amb el poderós Llobregat al qual afluïx³⁵ (*DECat* III, 173, s. v. *domèstic*; v, 657-58, s. v. *met-xot*).

PARÒNIMS. *Rumetxet* < *RIVU* (DO) *MESTICU* + -et diminutiu, còrrec que passa per sota d'Orellà en el Conflent (1960; Ll. XXIII); *la Font de Matxaiot* (< dim. *Demetgey(l)ot*) vora Berga, a mà dreta anant cap a Cercs (*Torras, Berg.*, 40) (amb doble sufix -ICULU i -OTTU). Ph. R.

DEMNA, Coma ~

Coma Demna, partida antiga del terme de Merlí (Baixa Ribagorça) escrita igual en un document de 980 (*Abadal, Comt. Pall. Ribag.*, 261).

ETIM. Format amb l'àrab *dīmna* «champ, pièce de terre labourable» 'camp femat, adobat' (Dozy I, 462a).⁵⁰ J. F. C.

DÈNIA

Cabdal ciutat valenciana.

PRON. MOD.: *dènia* (1934-35), J. G. M. a Albaida, Teulada, Alacant; és també com jo ho he sentit, a València, Alacant, Xàbia, Dènia i pertot (1932, 1962, 1963, 1964). Gentilici: *deniers* (M.Gades, *T. del Xè* I, 12); *deniéros* a Teulada, Alacant etc. (J. G. M.); ar-